થાક

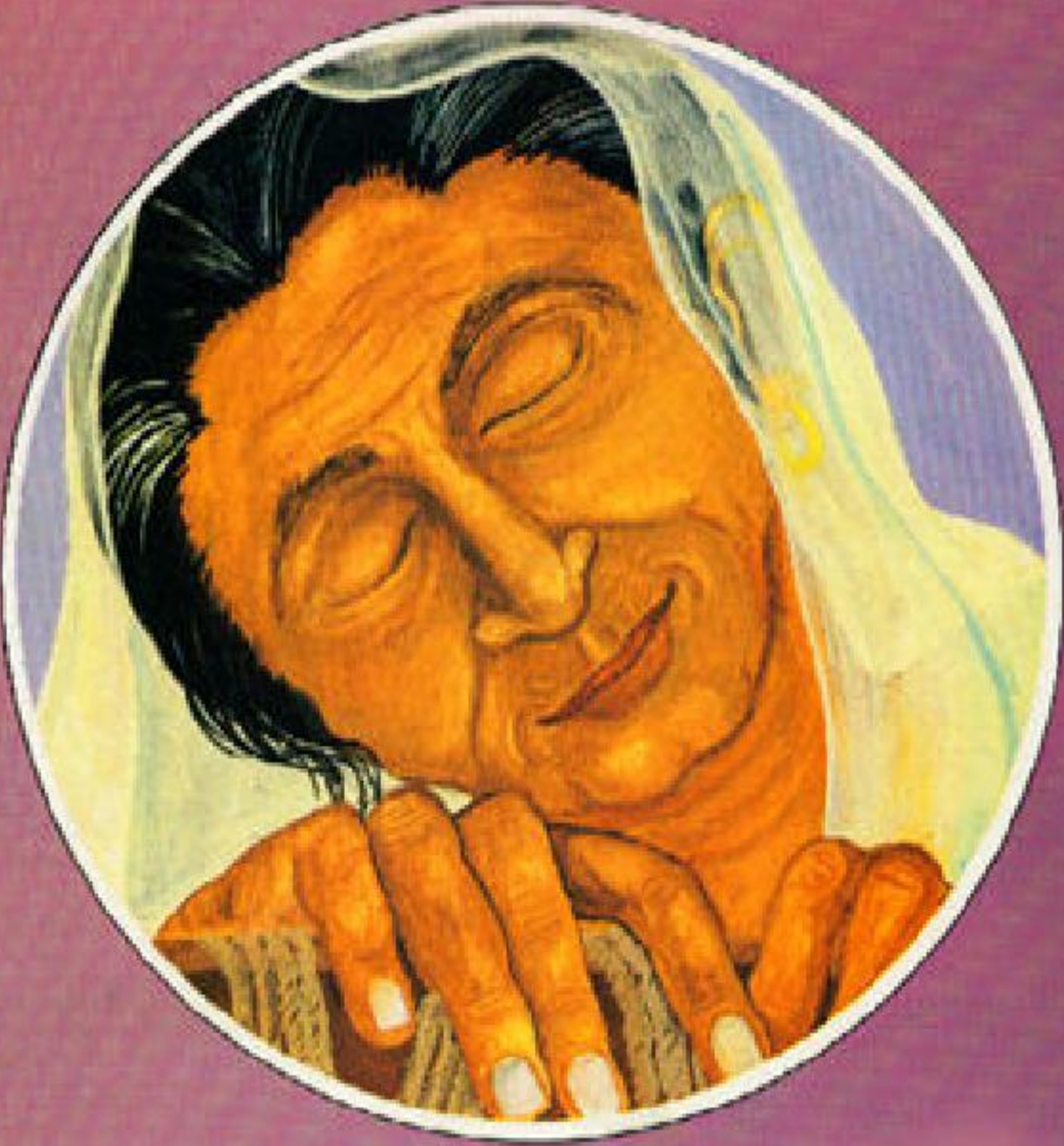

તસવીરોઃ તાપોશી ઘોષાલ

ગુરબચન સિંહ ભુલ્લર

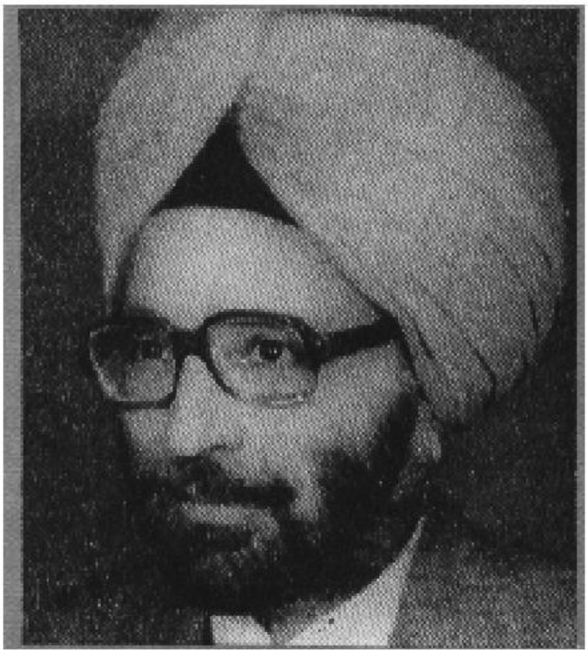

ગુરબચન સિંહ ભુલ્લર

ગુરબચન સિંહ ભુલ્લર (જન્મ ૧૯૩૭) નું બાળપણ પંજાબના ભટિંડા જિલ્લામાં વીત્યું. તેમણે પોતાનું બાળપણ પંજાબી સાહિત્યમાં વિતાવ્યું. તેમના પિતાના કારણે પંજાબી સાહિત્યમાં તેમનો રસ વધ્યો, તેઓ દરરોજ તેમના બાળકોને કંઈક વાંચીને સંભળાવતા.

વીસ વર્ષની નાની ઉંમરે, ભુલ્લરે કવિતાઓ, ટૂંકી વાર્તાઓ અને બાળકોની વાર્તાઓ લખવાનું શરૂ કર્યું. તેમના લેખન દ્વારા, તેઓ સામાજિક સમસ્યાઓ અને દુષ્ટતાઓનો સામનો કરે છે - ખાસ કરીને જીવન આપનાર અને પાલનપોષણ કરનારી સ્ત્રીઓ પ્રત્યે સમાજનું કઠોર વર્તન! તેમની સરળ માતાની છબી તેમને હંમેશા લખવા માટે પ્રેરણા આપતી હતી.

થાકનું મુખ્ય પાત્ર આસો એક સરળ છતાં નીડર અને આત્મવિશ્વાસુ સ્ત્રી છે.

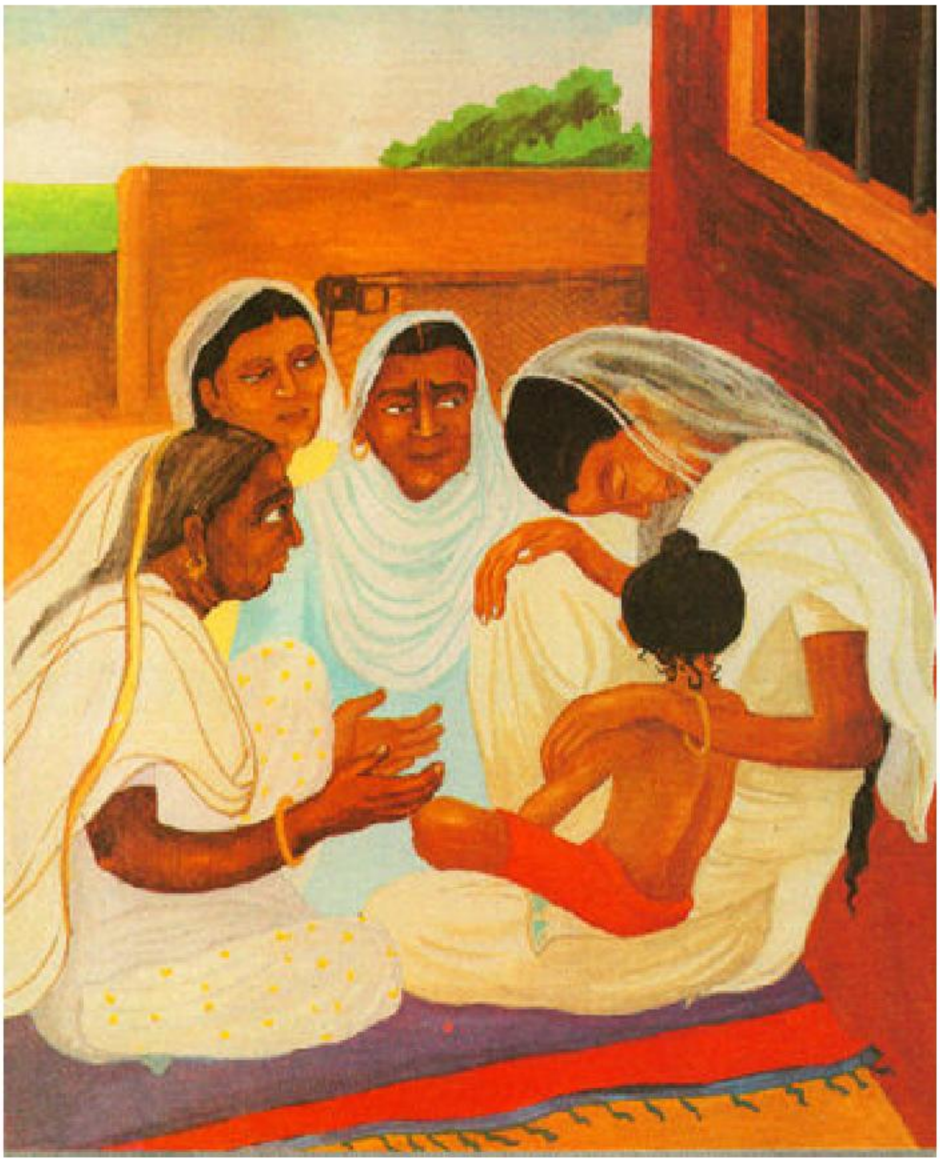

આસોને હજુ ત્રીસ વર્ષ પણ નહોતા થયા.

તેના પતિ, સુચા સિંહનું અવસાન થયું. આખું ગામ તેના વૈધવ્ય થી દુઃખી હતું.

તેનો દીકરો, ગુરદેવ, ફક્ત સાત કે આઠ વર્ષનો હતો. આસોમાં માટે હવે ચારે બાજુ અંધકાર છવાઈ ગયો હતો.

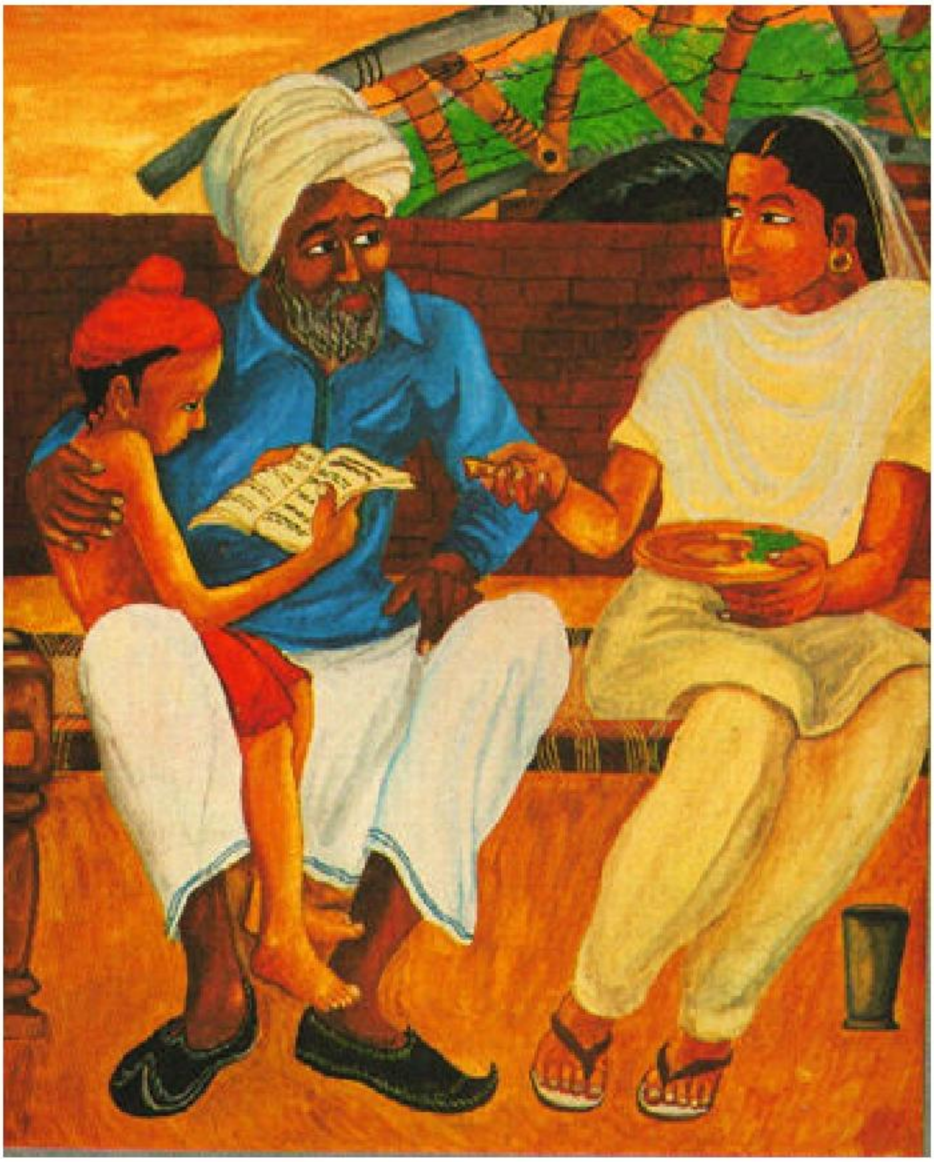

આસોનો ભાઈ જગ્ગર સિંહ તેની સાથે રહેવા ગયો, પણ પછીથી તેને પોતાના ગામ પાછા ફરવું પડ્યું.

તેમણે આસોને સલાહ આપી, "તમારા ખેતીના સાધનો વેચો અને તમારી જમીન ભાડે આપો."

પછી એક દિવસ, ગુરદેવને ખવડાવતા, આસોએ વિચાર્યું, "ગુરદેવ જલ્દી મોટો થશે. પછી તે બધી ખેતી જાતે કરશે. તે સમયે મારે ફરીથી બધી વસ્તુઓ ભેગી કરવી પડશે."

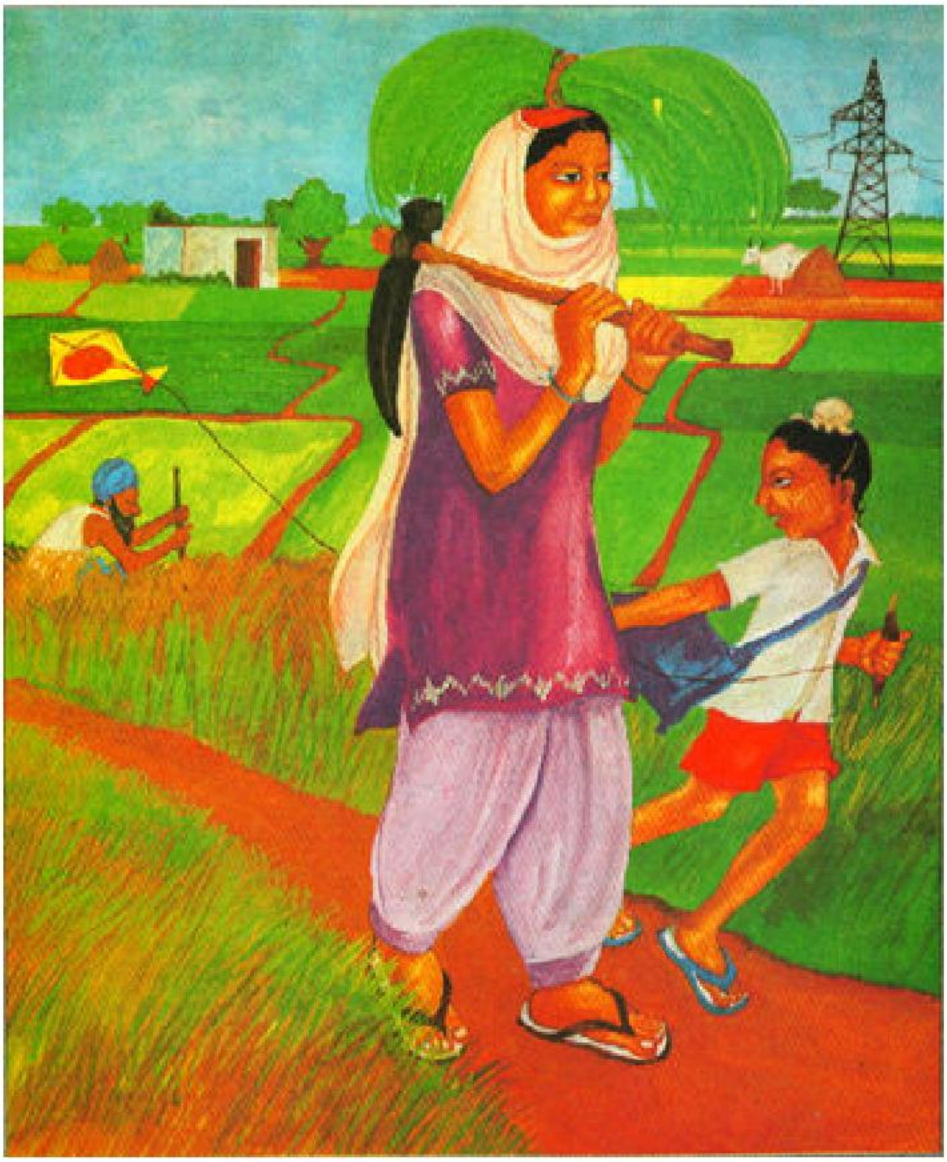

તેથી તેણીએ નક્કી કર્યું કે તે જાતે ખેતી કરશે.

આસોએ જગ્ગર સિંહને પોતાનો નિર્ણય જણાવ્યો, અને તેના ભાઈએ તેને સંમતિ આપી.

હવે આસો ખેતીનું બધું કામ જાતે કરતી. તેણે ગુરદેવને માતા અને પિતા બંનેનો પ્રેમ આપ્યો.

આસોએ સુચા સિંહની ભૂમિકા પણ ભજવી હતી. તેને તેની ખૂબ જ યાદ આવતી. ઘણી વાર તે ઉદાસ થઈ જતી. પરંતુ ગુરદેવને મોટો થતો જોઈને, તેનું દુઃખ ઓછું થઈ જતું અને તેના હૃદયમાં એક નવો ઉત્સાહ ભરાઈ જતો.

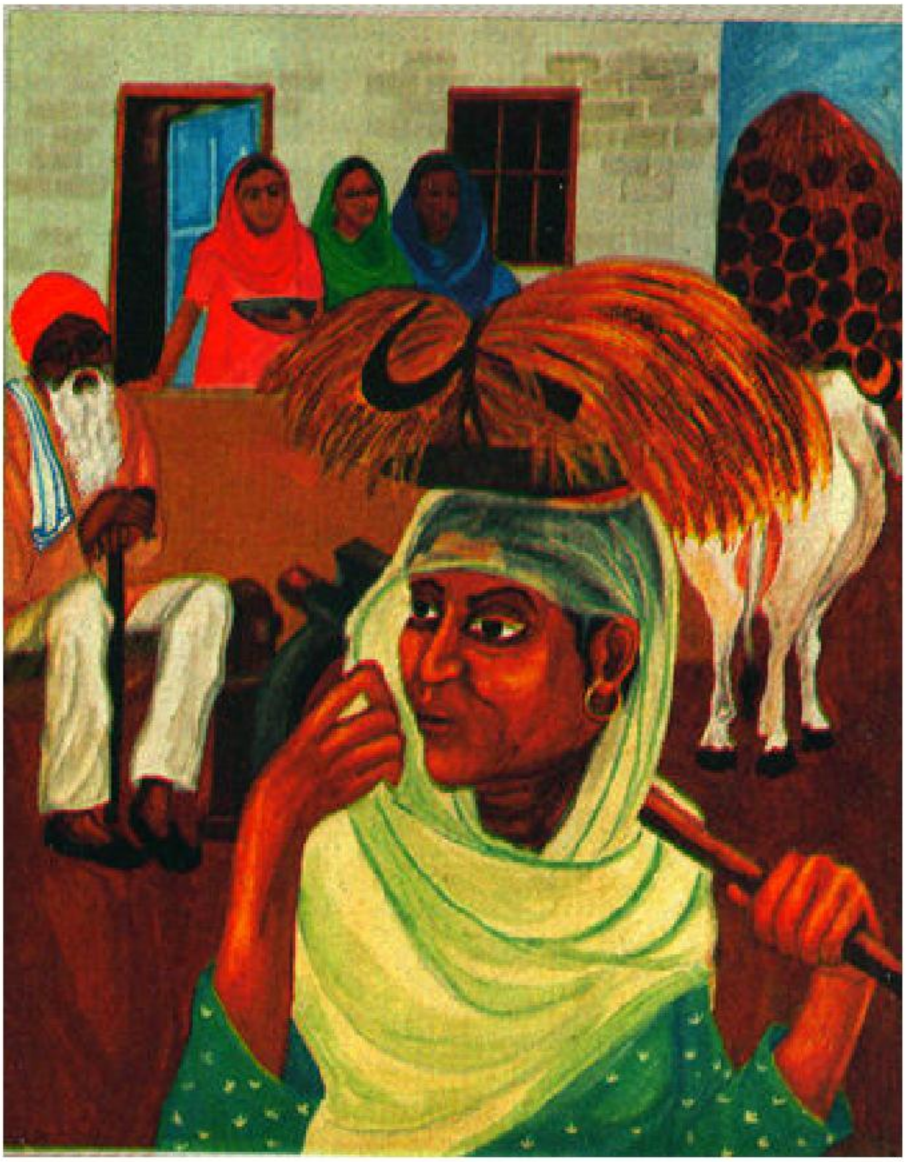

થોડા વર્ષોમાં ગુરદેવ મોટો થયો. પછી ગામના વડીલે આસોને કહ્યું, "દીકરી! તેં ઘણું સહન કર્યું છે. છોકરો મોટો થઇ ગયો છે. હવે તું તારો થાક દૂર કરી શકે છે."

આસોએ તેના પડદા પાછળથી જવાબ આપ્યો, "બાબાજી, તમારો હાથ મારા માથા પર રહેવા દો. તમારા આશીર્વાદથી કોઇ સમસ્યા નહીં આવે."

એક સ્ત્રીએ કહ્યું, "અરે આસો? તું કામ કરીને થાકી ગઇ હશે. હવે તારે આરામ કરવો જોઈએ. પુરુષોનું કામ પુરુષો પર છોડી દે."

આસો તેના પ્રશ્નને ટાળતી, "બહેન, કોઇ કામથી કંટાળી કેવી રીતે શકે?"

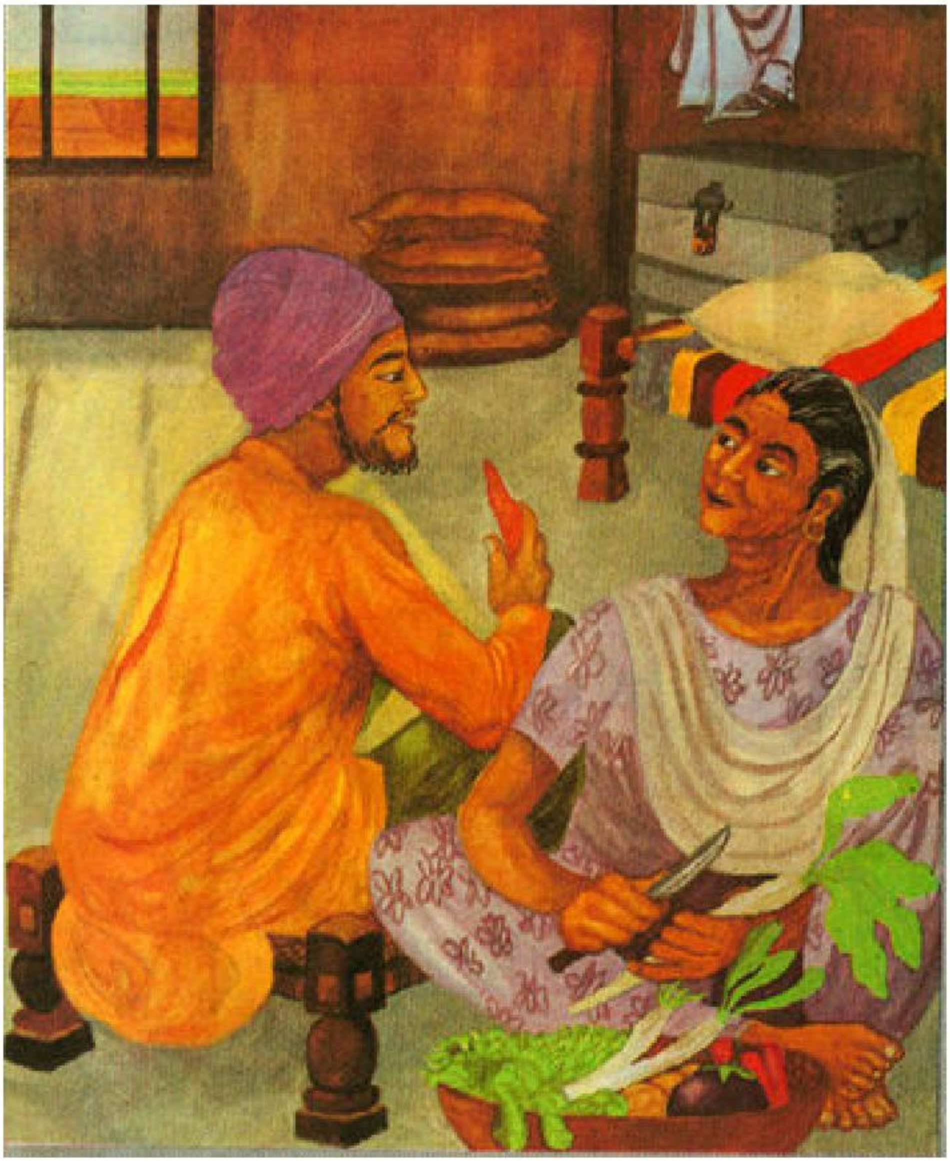

બધાએ એક સરખી સલાહ આપી. પણ આસો ક્યારેય થાકી નહીં. આસો માટે, ગુરદેવ હજુ બાળક હતો. તે સમજતી હતી કે ગુરદેવ હજી જીવનના મુશ્કેલ રસ્તા પર એકલો ચાલી નહીં શકે.

આજે આસોને ખેતરો માટે પાણી લાવવાનું હતું. ગુરદેવે તેને આરામ કરવાનું કહ્યું અને કહ્યું કે તે એકલો પાણી આપશે.

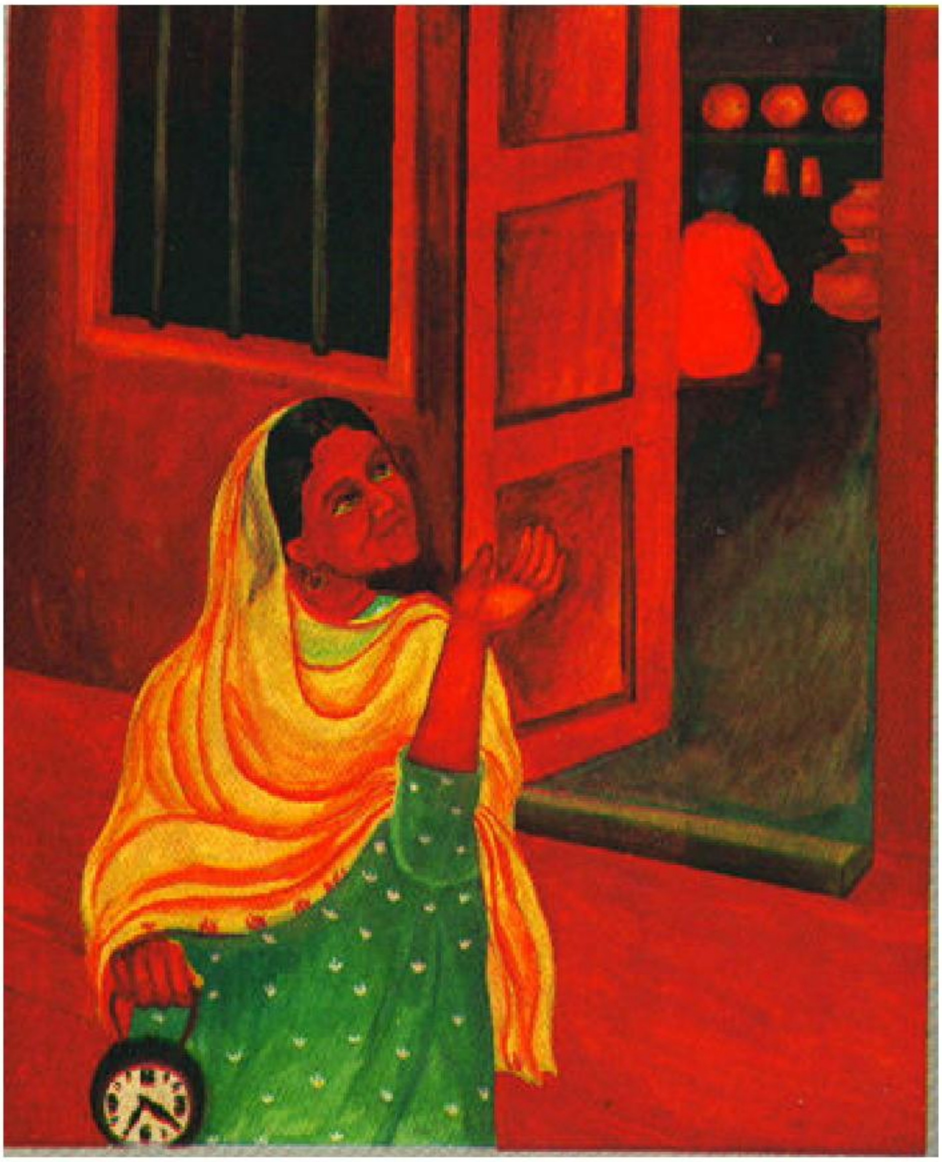

આસો હસી અને બોલી, "જો, તું નાક પણ સાફ કરવા માટે ખૂબ નાનો છે. તું એકલો ખેતરોમાં પાણી કેવી રીતે આપીશ?"

ગુરદેવે સલાહ આપી, "ઠીક છે, મમ્મી, મારો મિત્ર મોહન આજે ઘરે છે. હું તેને મદદ કરવા લઈ જઈશ."

પણ આસોએ કહ્યું, "ના, ના. કોઈએ આપણને શા માટે મદદ કરવી જોઈએ? આપણે ખેતરોને જાતે પાણી આપીશું." તેણે ગુરદેવને કેટલાક નાના કામ કરવા કહ્યું. પછી તેણે પોતાની ઘડિયાળ લીધી અને મીરાબ સાથે સમય મેળવવા ચાલી ગઈ.

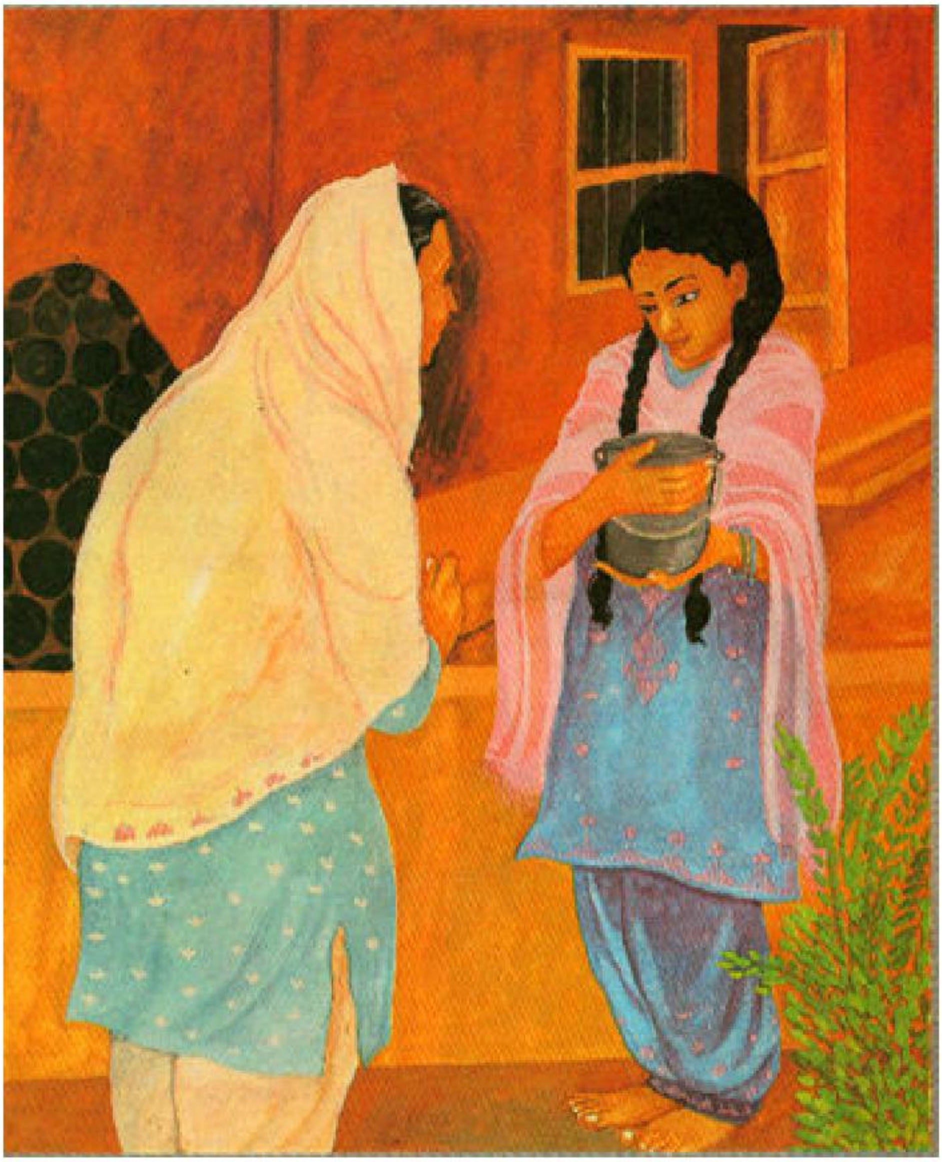

જ્યારે આસો ઘડિયાળ મેળવીને પાછી ફરી, ત્યારે તેણે પાડોશીની દીકરી, ભૂરોને, લસ્સીનો જગ લઈને તેમના ઘરમાંથી બહાર નીકળતી જોઈ.

ભૂરો આસોને જોઈને ચોંકી ગઈ. પણ તેણે પોતાની જાતને સંભાળી અને કહ્યું, "માસી, હું લસ્સી લેવા આવી હતી. તમે ક્યાં ગયા હતા?"

આસોએ જવાબ આપ્યો, "હું ઘડિયાળને ટ્યુન કરવા ગઈ હતી. આજે આપણે ખેતરોને પાણી આપવાની જરૂર છે . "

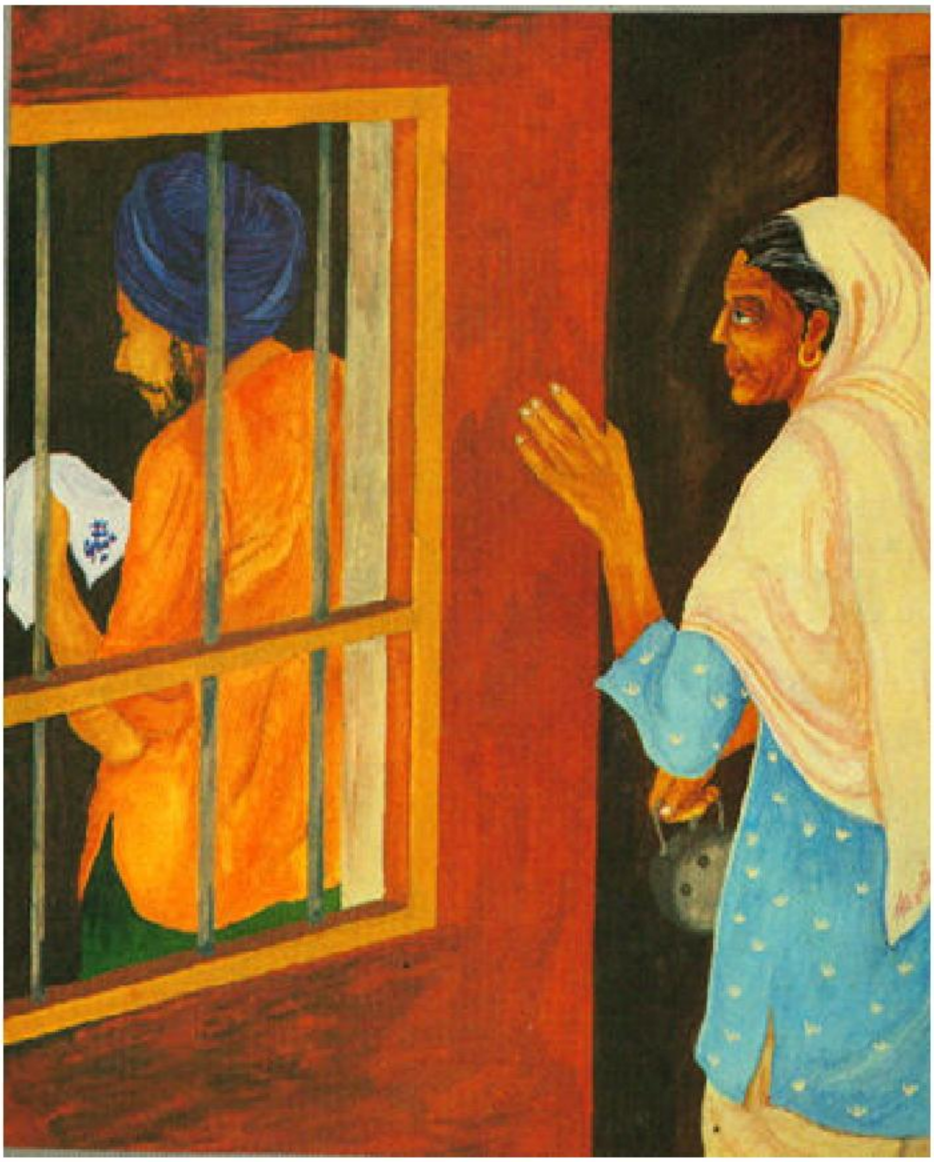

આસોને આશ્ચર્ય થયું કે ભૂરો તેને જોઈને કેમ ચોંકી ગઇ હતી?

જયારે આસોએ ઘરમાં પ્રવેશ કર્યો, તો બારીમાંથી એણે ગુરદેવને જોયો. એના હાથમાં એક નવો ભરતકામ કરેલો રૂમાલ હતો.

આસોની ઉધરસ સાંભળીને ગુરદેવ ચોંકી ગયો અને તેણે રૂમાલ પોતાના ખિસ્સામાં છુપાવી દીધો. તેણે કહ્યું, "ચાલો, મમ્મી, ચાલો. આપણને મોડું થઇ શકે છે."

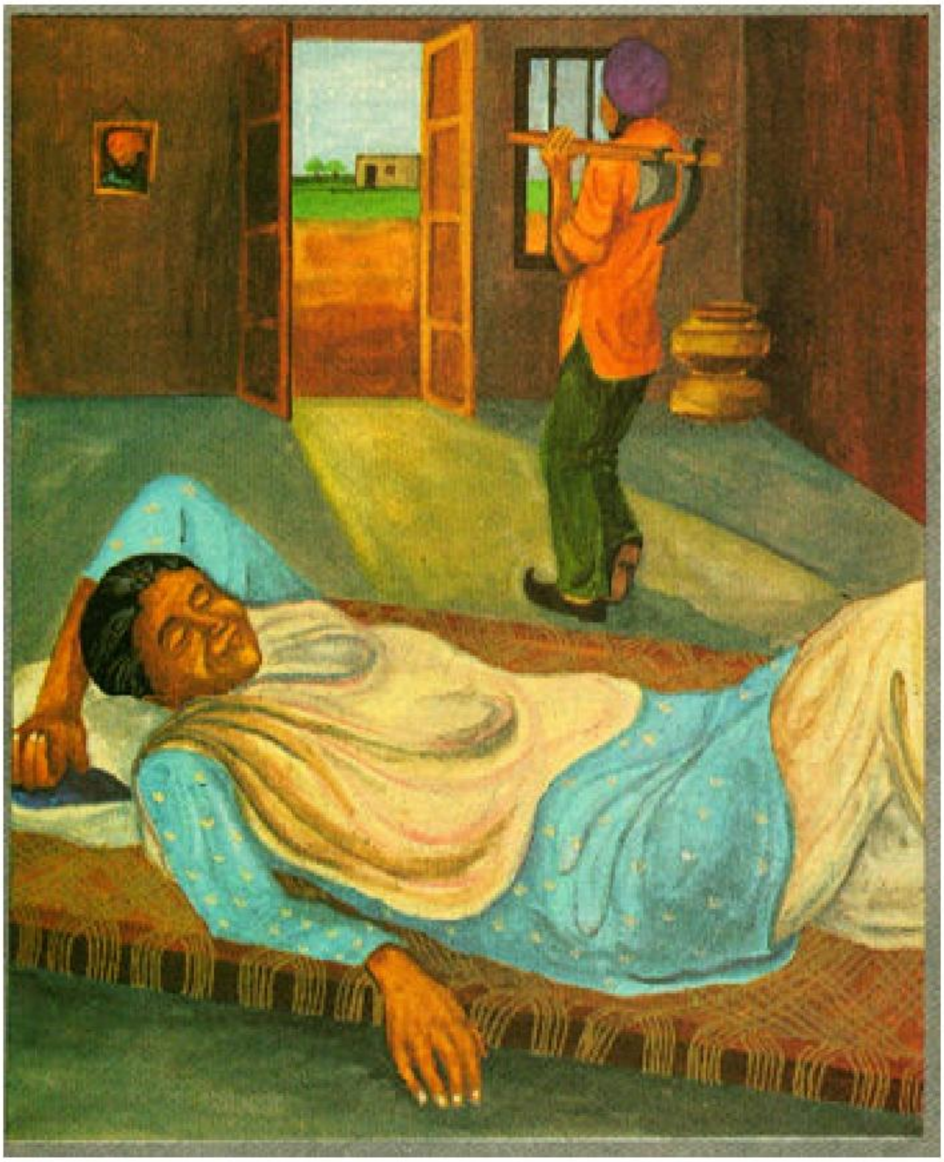

પછી આસોને બધું સમજાયું. તેનો દીકરો હવે યુવાન થઇ ગયો હતો.

આસોએ તેના દીકરાને કહ્યું, "દીકરા, હવેથી તું ખેતરનું ધ્યાન રાખજે." પછી તે ખાટલા પર સૂઇ ગઇ . તેને લાગ્યું કે જાણે તે વર્ષોના થાકથી કચડાઇ ગઇ હોય - તેના ગંતવ્ય સ્થાને પહોંચવાનો મીઠો થાક!